



بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
سبقت مالی

شماره: ۹۰/۱۴۱۷۶۳

تاریخ: ۱۳۹۰/۰۶/۲۰

یوست: دارد

شماره:

تاریخ:

یوست:

**جهت اطلاع مدیران عامل بانک های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسه اعتباری
توسعه ارسال گردید.**

موضوع: ابلاغ دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری بر پایه عقد مباحه، مصوب سی و یکمین و چهل و یکمین
جلسات مورخ ۱۳۹۰/۰۵/۰۹ و ۱۳۹۰/۰۶/۱۶ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

با سلام؛

احتراماً، همانگونه که مستحضر می‌باشند به موجب مصوبه شماره ۹۸۲۹۷/ت/۴۶۷۳۸ هـ مورخ
۱۳۹۰/۰۵/۱۲ هیأت محترم وزیران، عقد مباحه به "آیین نامه فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا
(بهره)" اضافه گردیده است. دستورالعمل اجرایی این عقد نیز در جلسه یکهزار و یکصد و بیست و
هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۰۵/۲۵ به تصویب شورای محترم پول و اعتبار رسید.
بر همین اساس و در جهت اجرایی کردن هرچه بیشتر عقد مباحه متناسب با نیازهای جامعه و
همگام با توسعه فناوری های نوین بانکداری الکترونیک، دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری بر پایه عقد
مباحه" تهیه و به تصویب کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران رسیده است.
کارت اعتباری مباحه که مبتنی بر عقد مباحه می‌باشد، از توانمندی های منحصر به فردی
برخوردار است که دستورالعمل اجرایی صدور و راهبری "کارت خرید اعتباری" مبتنی بر عقد قرض الحسنه
فاقد آن می‌باشد. یکی از ضعف های کارت خرید اعتباری مبتنی بر عقد قرض الحسنه را می‌توان محدود
بودن منابع قرض الحسنه شبکه بانکی کشور برشمرد، که تاکنون آنگونه که شایسته است توسط بانکها
و موسسات اعتباری غیربانکی مورد استفاده قرار نگرفته است. اما از آنجاییکه منابع مورد نیاز برای این
نوع کارت اعتباری از محل سپرده های مدت دار بانک یا موسسه اعتباری تامین می‌گردد، لذا مشکل کمبود
منابع تخصیص یافته به این نوع کارت ها مرتفع خواهد شد. یکی دیگر از امتیازات کارت اعتباری مباحه
آن است که دامنه کاربرد آن گسترش یافته و شامل خرید انواع کالاها و خدمات نیز می‌شود.

تهران - بلوار میرداماد - شماره ۱۴۴، تلفن: ۲۶۱۵۱

صفوحه رسمی: ۷۱۷۷/۱۵۸۷۵۱، فاکس: ۶۶۷۲۵۶۷۴، سایت اینترنتی: www.cbi.ir



بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

حیطه وسیع استفاده از خدمات در کارت اعتباری مرابحه، کمک شایانی به رونق بخش خدمات در کشور خواهد کرد و نیاز بسیاری از متقاضیان را در حوزه‌های مختلف از جمله خدمات رفاهی، درمانی و غیره، پوشش خواهد داد.

در این دستورالعمل تلاش شده است تا اجرای عقد مرابحه در قالب ابزارهای الکترونیکی جلوه بیشتری پیدا کند و تبادل فیزیکی پول را در جامعه کاهش داده و هزینه‌ها و خطرات جابجایی پول نقد جهت خرید کالا و خدمات را برای متقاضیان تنزل دهد. نگرش قالب در این دستورالعمل استفاده هر چه بیشتر افراد جامعه از منابع شبکه بانکی کشور جهت رفع نیازهای گوناگون خویش می‌باشد، به گونه‌ای که بانک یا موسسه اعتباری با ارائه جدول تخفیفات به دارندگان کارت، آنها را ترغیب به بازپرداخت زودهنگام تسهیلات اعطایی مرابحه نموده و زمینه استفاده مجدد از منابع بانک را برای سایر اشخاص جامعه فراهم سازد.

تردید نیست که مهیا کردن بسترهای استفاده از این قبیل کارت‌ها در جامعه و شناخت عموم مردم از آن، زمینه رونق فروش محصولات تولیدکنندگان داخلی را ایجاد کرده و بهبود فعالیت‌های بخش خدمات را در کشور به همراه خواهد داشت و در نهایت زمینه شکوفایی اقتصادی را همراه با افزایش رفاه خانوارها را به وجود خواهد آورد.

با عنایت به مطالب یاد شده، ضمن ارسال یک نسخه از "دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه"، خواهشمند است دستور فرمایید مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذیربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت لازم به عمل آید. ۹۱۸۹۵۶/۰

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پول شویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

بهزاد فخار

۳۸۳۱-۱

امیرحسین امین آزاد

۳۲۱۵-۰۲

تهران - بلوار سروالاد - شماره ۱۴۴، تلفن: ۲۴۱۵۱

صفحه وب: www.cbi.ir؛ فاکس: ۱۵۸۷۵/۷۱۷۷؛ شماره اینترنتی: ۶۶۷۲۵۶۷۴؛ بیت اینترنتی: www.cbi.ir



بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری

بر پایه عقد مباحثه

شهریور ماه ۱۳۹۰

«بسمه تعالی»

مقدمه:

به استناد ماده (۹۸) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و آیین نامه و دستورالعمل اجرایی عقد مرابحه؛ «دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه» که از این پس به اختصار "دستورالعمل" نامیده می شود، تصویب می گردد:

ماده ۱ - در این دستورالعمل، عناوین ذیل به جای عبارات مربوط بکار می روند:

بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی است که تحت نظارت بانک مرکزی می باشد.

کارت مرابحه: کارت اعتباری که مؤسسه اعتباری می تواند به وسیله آن و در چارچوب آیین نامه و دستورالعمل اجرایی عقد مرابحه و مفاد این دستورالعمل، به مشتریان خود اعتبار اعطاء نماید.

سقف اعتبار: حداکثر اعتباری که مؤسسه اعتباری در اختیار دارنده کارت قرار می دهد تا صرفاً برای پرداخت مبلغ خرید کالا و خدمت مورد استفاده قرار گیرد.

تسهیلات: میزانی از اعتبار استفاده شده توسط دارنده کارت پس از دوره تنفس که بر اساس شرایط مقرر در این دستورالعمل در قالب تسهیلات مرابحه به وی اعطاء می گردد.

دارنده کارت: شخص حقیقی که کارت مرابحه به نام وی صادر می شود.

پذیرنده کارت: شخصی که با پذیرش کارت مرابحه، وجوه حاصله از فروش کالا یا ارائه خدمت را از طریق پایانه فروش فیزیکی یا مجازی دریافت می نماید.

مانده کارت: میزان سقف اعتبار پس از کسر مانده تسهیلات.

صورتحساب: اعلامیه ای که مؤسسه اعتباری مطابق با این دستورالعمل، برای دارنده کارت ارسال نموده و در آن خلاصه عملکرد کارت مرابحه در یک دوره زمانی یک ماهه را به وی اعلام می نماید.

مهلت تنفس: مهلت ده روزه‌ای که مؤسسه اعتباری پس از صدور صورتحساب به دارنده کارت می‌دهد تا برای تایید صورتحساب و تعیین نحوه بازپرداخت میزان اعتبار استفاده شده اقدام نماید.

تاریخ اعتبار کارت: تاریخ قید شده بر روی کارت که دارنده آن می‌تواند حداکثر تا آن تاریخ، از امکانات کارت مذکور استفاده نماید.

تراکنش: عبارت است از فعل و انفعالات مالی که در آن وجهی از یک حساب به حساب دیگر منتقل می‌شود.

ماده ۲- مؤسسه اعتباری موظف است پیش از صدور کارت مرابحه، تمهیدات لازم برای استفاده از کارت مزبور را برای دارندگان آن فراهم نماید.

ماده ۳- صدور کارت مرابحه صرفاً بر مبنای قرارداد مرابحه بین مؤسسه اعتباری و متقاضی میسر می‌باشد، که به موجب آن مؤسسه اعتباری به وسیله کارت مرابحه، کالا و خدمت مورد تقاضای دارنده کارت را به صورت نقد از پذیرنده کارت خریداری کرده و در قالب قرارداد مرابحه به دارنده کارت واگذار می‌کند و دارنده کارت متعهد است مطابق قرارداد، بدهی ناشی از خرید کالا و خدمت را به مؤسسه اعتباری بازپرداخت نماید.

ماده ۴- مؤسسه اعتباری مکلف است شرایط قرارداد مرابحه را در متن قرارداد صدور کارت مرابحه با دارنده کارت، قید نماید.

ماده ۵- به منظور نظارت و کنترل بر حساب تسهیلات مرابحه از طریق کارت اعتباری میزان، مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات مربوط به تسهیلات مذکور را در حساب معین جداگانه‌ای ذیل سرفصل "حساب تعهدات بانک بابت کارتهای اعتباری" نگهداری نماید.

ماده ۶- چنانچه دارنده کارت زودتر از تاریخ مقرر در سررسید تسهیلات، نسبت به بازپرداخت بدهی خود اقدام نماید، مشمول جدول تخفیفات خواهد شد.

تبصره ۵- مؤسسه اعتباری باید در قرارداد کارت مرابحه، جدول تخفیفات مربوط به خرید کالا و خدمت را تعیین و به اطلاع دارنده کارت برساند.

ماده ۷- در صورت بازپرداخت صورتحساب در مهلت تنفس توسط دارنده کارت، مؤسسه اعتباری موظف است مجموع تخفیف تعیین شده در قرارداد را برای دارنده کارت اعمال نماید.

ماده ۸ - مؤسسه اعتباری نمی تواند کارت مرابحه را برای متقاضیانی که دارای سابقه چک برگشتی در شبکه بانکی بوده و یا بدهی غیرجاری به مؤسسات اعتباری کشور دارند و یا جزو مشتریان بدحساب موضوع ماده ۱۹ این دستورالعمل هستند، صادر نماید.

ماده ۹ - دارنده کارت مرابحه صرفاً می تواند تا میزان مانده کارت، نسبت به خرید کالا و خدمت اقدام نماید.

ماده ۱۰ - مؤسسه اعتباری مکلف است قبل از صدور کارت مرابحه، از برگشت اصل و سود تسهیلات اعطایی اطمینان حاصل کند.

ماده ۱۱ - مؤسسه اعتباری مکلف است در قرارداد مرابحه با دارنده کارت، موارد ذیل را به روشنی ذکر نماید:

- سقف اعتبار؛
- نرخ سود تسهیلات مرابحه؛
- جدول تخفیفات؛
- مدت اعتبار کارت؛
- مهلت تنفس؛
- دوره بازپرداخت تسهیلات؛
- نرخ و روش محاسبه وجه التزام تاخیر تادیه دین، مطابق با ضوابط؛
- نوع و میزان وثایق؛
- حق اشتراک سالانه؛
- روش های ارسال صورتحساب، زمانبندی و نحوه تنظیم آن؛
- نحوه اعتراض به صورتحساب و شیوه رسیدگی و داوری در خصوص آن؛
- ضوابط مربوط به نگهداری، استفاده و صدور کارت المثنی در صورت فقدان یا سرقت کارت مرابحه.

ماده ۱۲ - صورتحساب ارسالی به دارنده کارت باید حداقل مشتمل بر موارد ذیل باشد:

- ۱- سقف اعتبار؛
- ۲- مبلغ اعتبار استفاده شده؛
- ۳- مبلغ تسهیلات؛
- ۴- مانده کارت؛

۵- مبلغ وجه التزام تاخیر تأدیه دین؛

۶- میزان تخفیف اعطایی.

تبصره - مؤسسه اعتباری مکلف است در صورت درخواست دارنده کارت، جزئیات مربوط به تسهیلات اعطایی کارت مرابحه را برای حسابرسی و کنترل، از طریق روش‌های متعارف به دارنده کارت اعلام نماید.

ماده ۱۳ - حداکثر سقف اعتبار کارت مرابحه در شبکه بانکی کشور به صورت سالیانه توسط بانک مرکزی تعیین و اعلام خواهد شد.

ماده ۱۴ - مؤسسه اعتباری باید کلیه استانداردها و مشخصات فنی و اجرایی اعلام شده از سوی بانک مرکزی و اصلاحات بعدی آنها را به هنگام صدور کارت مرابحه رعایت نماید.

ماده ۱۵ - مؤسسه اعتباری موظف است صورتحساب را در پایان هر دوره یک (۱) ماهه و به روش توافق شده، برای دارنده کارت ارسال نماید.

تبصره ۱ - دارنده کارت مکلف است چنانچه صورتحساب را تا هفت (۷) روز پس از پایان هرماه دریافت نکرده باشد، مراتب را شخصاً از مؤسسه اعتباری پیگیری نماید.

تبصره ۲ - در صورت تأخیر در صدور صورتحساب توسط مؤسسه اعتباری، دوره تأخیر به مهلت تنفس افزوده می‌شود.

ماده ۱۶ - مهلت اعتراض به صورتحساب، حداکثر ده (۱۰) روز پس از صدور صورتحساب می‌باشد. رسیدگی به اعتراض و پاسخگویی به دارنده کارت، حداکثر ظرف سه (۳) روز کاری انجام می‌پذیرد.

تبصره - چنانچه مؤسسه اعتباری، اعتراض دارنده کارت را قابل قبول بداند، موظف است بلافاصله صورتحساب را اصلاح و برای دارنده کارت ارسال کند.

ماده ۱۷ - چنانچه مطالبات مؤسسه اعتباری ظرف مدت دو (۲) ماه پس از مدت زمان بازپرداخت، وصول نشده یا توافقی برای وصول آن حاصل نشود، کارت مرابحه باید موقتاً مسدود شده و امکان استفاده از میزان اعتبار باقیمانده آن به حالت تعلیق درآید. مؤسسه اعتباری مکلف است مراتب را به روش توافق شده به دارنده کارت اعلام کند.

تبصره ۱ - در صورتی که ظرف ۶ ماه پس از صدور صورتحساب، مطالبات مؤسسه اعتباری از دارنده کارت وصول نشود، مؤسسه اعتباری ملزم به ابطال کارت مرابحه و انجام اقدامات مقتضی به منظور وصول مطالبات خود می‌باشد.

تبصره ۲- در صورتی که بنا به دلایل ذکر شده در این ماده، کارت مرابحه دو (۲) بار مسدود شود، مؤسسه اعتباری ملزم به ابطال آن می‌باشد.

ماده ۱۸- مؤسسه اعتباری می‌تواند در صورت عدم استفاده دارنده کارت ظرف مدت شش (۶) ماه از اعتبار کارت مرابحه، مطابق با مفاد قرارداد، نسبت به ابطال زودتر از موعد کارت مرابحه اقدام نماید.

ماده ۱۹- در صورتی که کارت مرابحه به دلیل عدم ایفای تعهدات دارنده کارت توسط مؤسسه اعتباری باطل شود، مؤسسه اعتباری مکلف است دارنده کارت را به عنوان مشتری بد حساب به بانک مرکزی معرفی نماید.

ماده ۲۰- اعطای مجدد کارت مرابحه، پس از بازپرداخت کامل دیون دارنده کارت، منوط به سپری شدن شش (۶) ماه در مورد کارتهای مرابحه مسدودی و پنج (۵) سال در مورد کارتهای مرابحه ابطال شده می‌باشد.

ماده ۲۱- مؤسسه اعتباری مجاز به اخذ هزینه یا کارمزد از دارنده کارت به ازای هر تراکنش یا به صورت نسبی از مبلغ هر تراکنش نیست.

تبصره ۵- مؤسسه اعتباری می‌تواند هزینه‌های صدور و تمدید کارت مرابحه را در مفاد قرارداد مرابحه قید نماید.

دستورالعمل اجرایی کارت اعتباری بر پایه عقد مرابحه در ۲۱ ماده و ۸ تبصره در سی و یکمین و چهل و یکمین جلسات مورخ ۱۳۹۰/۰۵/۰۹ و ۱۳۹۰/۰۶/۱۶ و ۱۳۹۰/۰۶/۱۶ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسید.